



Slimību profilakses un kontroles centrs

Duntes iela 22, K-5, Rīga, LV-1005, tālr. 67501590, fakss 67501591, e-pasts [pasts@spkc.gov.lv](mailto:pasts@spkc.gov.lv)

## EPIDEMIOLOĢIJAS BIĻETENS

Nr. 21 (1625)

2019. gada 17. aprīlī

### Pārskats par akūtu augšējo elpceļu infekciju (AAEI) un gripas<sup>1</sup> izplatību 2019. gada 15. nedēļā Latvijā

2019. gada 15. nedēļā vēršanās monitoringā iesaistītajās ambulatorajās ārstniecības iestādēs (informācija saņemta no 66 ģimenes ārstu praksēm) gripas gadījumos salīdzinājumā ar iepriekšējās nedēļas vidējo rādītāju samazinājusies par 67,0%, vidēji reģistrēti 4,8 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem.

#### Pacientu vēršanās pie ārsta ar AAEI, gripu un pneimoniju vidēji uz 100 000 iedzīvotājiem<sup>2</sup>

	Vecuma grupas	11.ned.	12.ned.	13.ned.	14.ned.	15.ned.	Salīdzinot ar iepriekšējo nedēļu (%)
AAEI	<b>Vidēji</b>	<b>1049,1</b>	<b>955,3</b>	<b>849,9</b>	<b>886,6</b>	<b>897,6</b>	<b>1,2</b>
	0-4	4463,6	4260,4	3832,2	3478,5	4012,4	<b>15,3</b>
	5-14	2484,8	2295,8	2419,6	2949,0	2688,8	<b>-8,8</b>
	15-64	688,8	575,9	500,6	505,4	530,0	<b>4,9</b>
	65 un >	400,5	388,5	240,1	244,3	172,7	<b>-29,3</b>
Gripa	<b>Vidēji</b>	<b>70,7</b>	<b>45,7</b>	<b>23,2</b>	<b>14,6</b>	<b>4,8</b>	<b>-67,0</b>
	0-4	31,9	31,9	0,0	61,6	15,5	<b>-74,8</b>
	5-14	144,5	48,4	19,9	0,0	9,5	<b>100,0</b>
	15-64	68,4	41,0	20,2	9,1	3,0	<b>-67,0</b>
	65 un >	51,3	64,8	42,7	25,5	5,1	<b>-80,0</b>
Pneimonija	<b>Vidēji</b>	<b>29,4</b>	<b>18,3</b>	<b>38,3</b>	<b>20,5</b>	<b>25,1</b>	<b>22,6</b>
	0-4	15,9	47,9	49,3	15,4	62,0	<b>302,6</b>
	5-14	67,4	19,4	99,6	49,0	47,7	<b>-2,7</b>
	15-64	16,7	9,5	26,4	16,6	22,4	<b>35,0</b>
	65 un >	56,5	37,8	42,7	20,4	10,2	<b>-50,1</b>

Vēršanās ambulatorajās iestādēs AAEI gadījumos salīdzinājumā ar iepriekšējās nedēļas vidējo rādītāju palielinājusies par 1,2%, vidēji reģistrēti 897,6 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem.

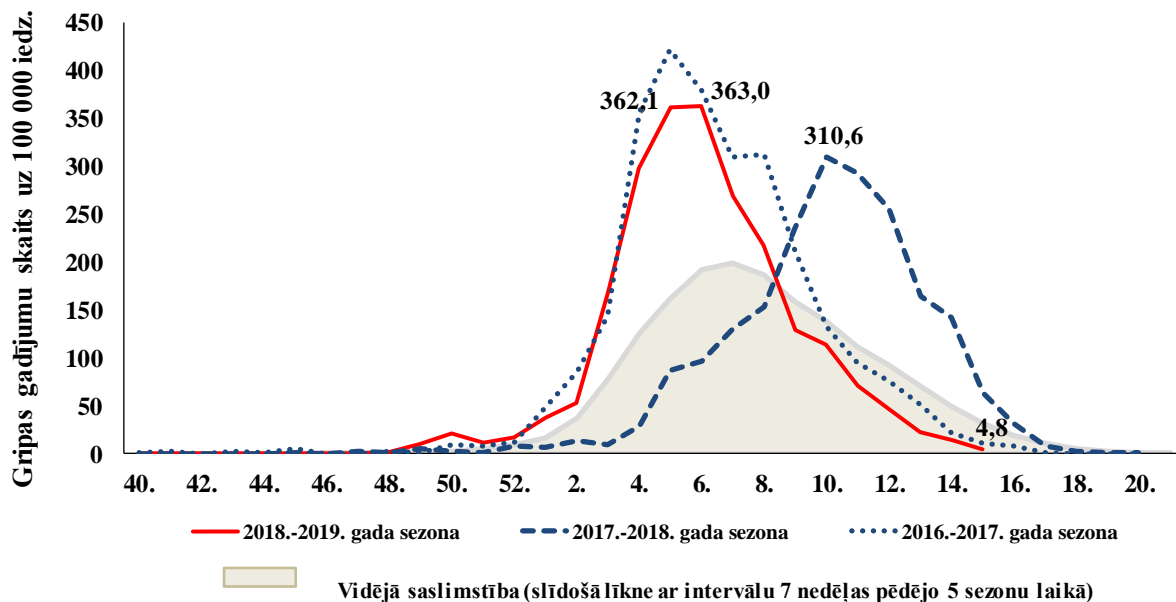
Vēršanās ambulatorajās iestādēs pneimoniju gadījumos salīdzinājumā ar iepriekšējās nedēļas vidējo rādītāju palielinājusies par 22,6%, vidēji reģistrēts 25,1 gadījums uz 100 000 iedzīvotājiem.

<sup>1</sup> Klīniskie gripas gadījumi monitoringā iekļautajās ģimenes ārstu praksēs

<sup>2</sup> Saslimstības līmenis, vai vēršanās pēc medicīniskās palīdzības nedēļas laikā, tiek aprēķināta pamatojoties uz pacientu skaitu, kas pirmo reizi sakarā ar patreizējo saslimšanas epizodi vērsušies pie ģimenes ārsta.

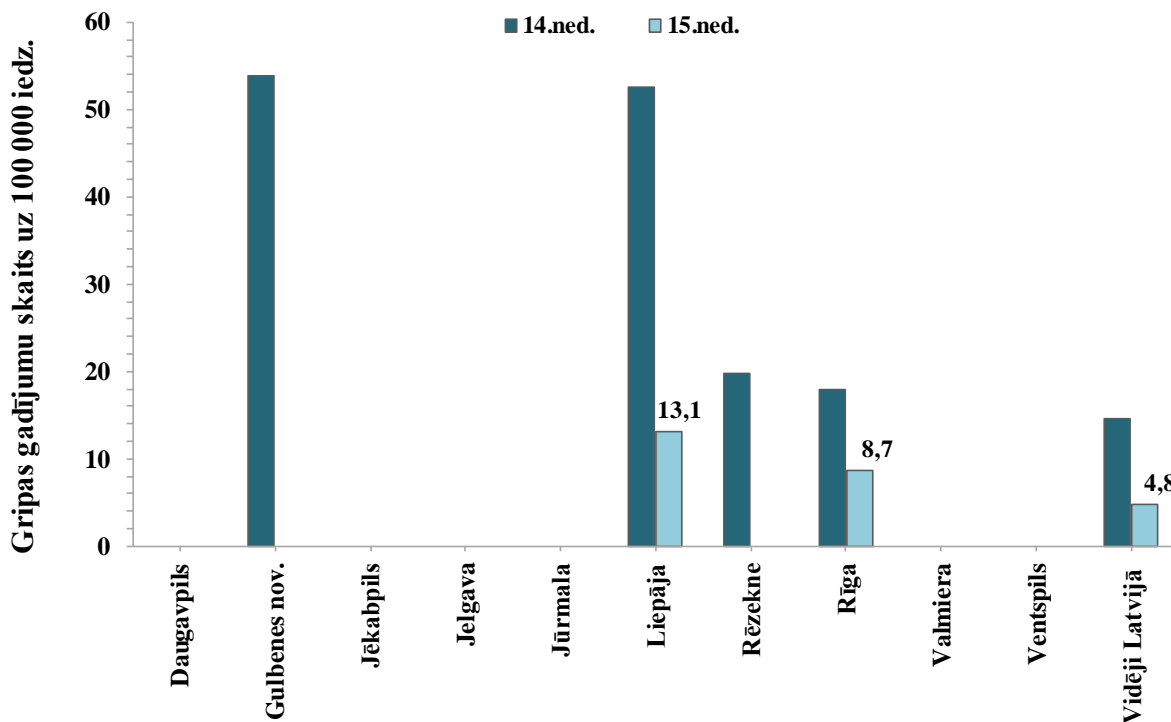
## Vēršanās ambulatorajās iestādēs gripas gadījumos 2018.–2019. gada sezonā salīdzinājumā ar iepriekšējām sezonām un pēdējo piecu gadu vidējiem rādītājiem

2019. gada 6. nedēļā bija sasniegta maksimālā gripas intensitāte (363,0 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem). Iepriekšējā gripas sezonā maksimālā gripas intensitāte bija sasniegta 2018. gada 10. nedēļā (310,6 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem).



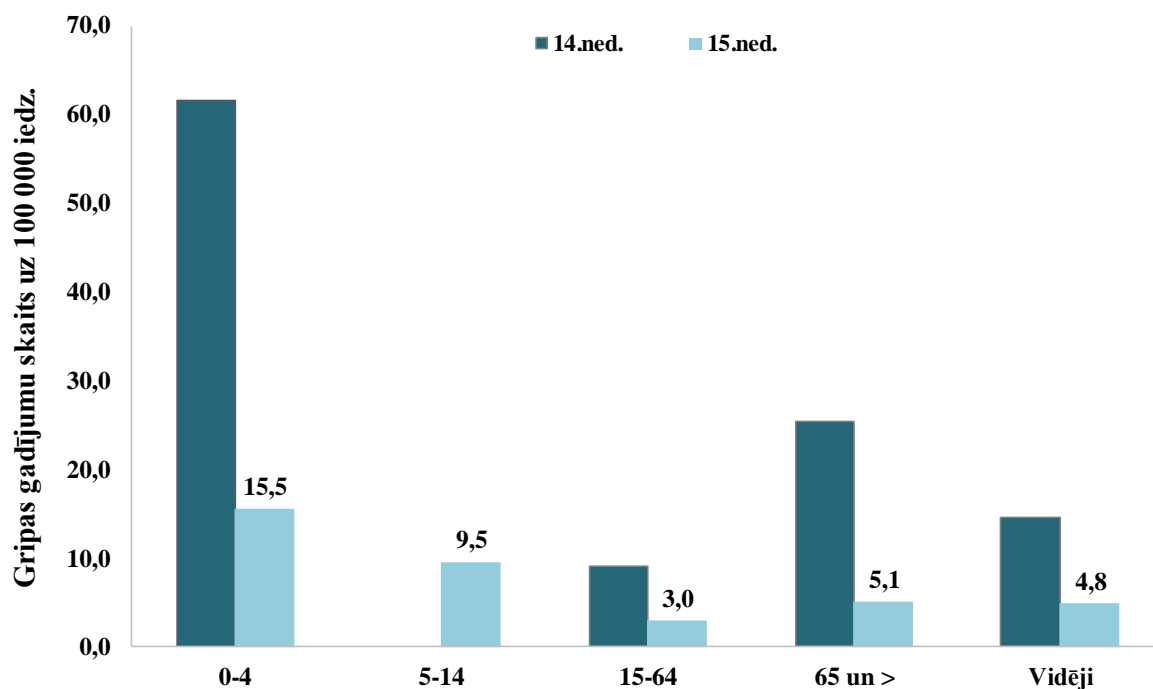
### Gripa atsevišķās monitoringa teritorijās

2019. gada 15. nedēļā gripas gadījumi bija reģistrēti divās monitoringā iekļautajās administratīvajās teritorijās – Liepājā (13,1 gadījums uz 100 000 iedzīvotājiem) un Rīgā (8,7 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem).



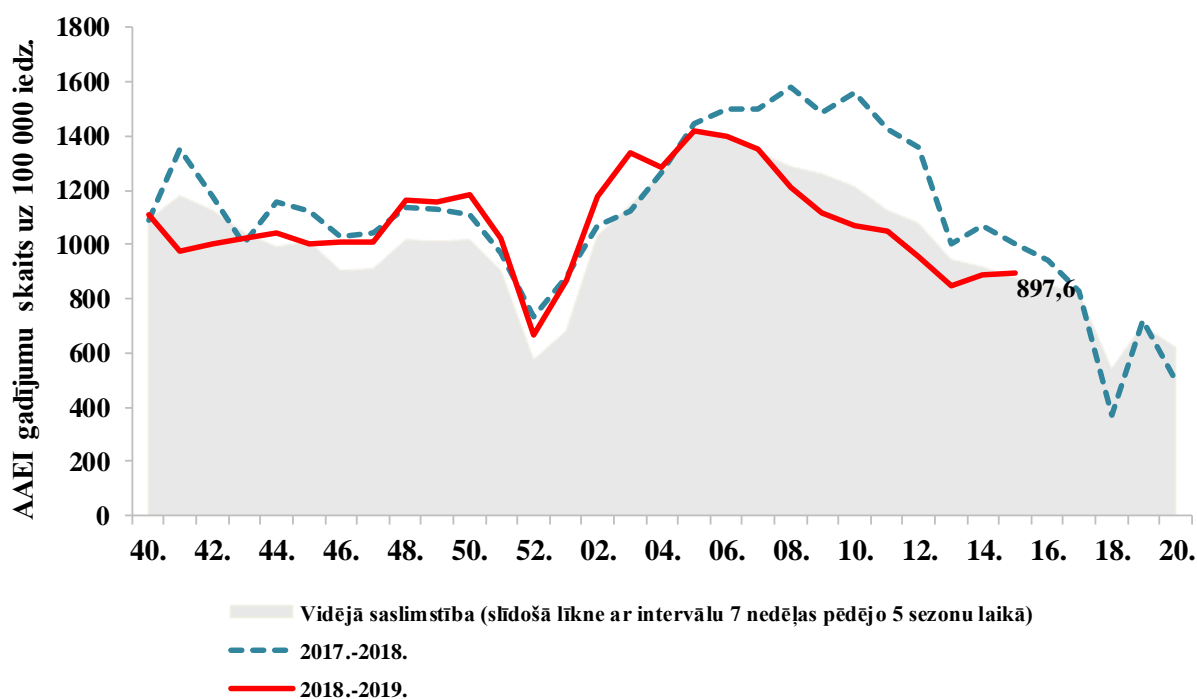
### Gripa atsevišķās vecuma grupās

Salīdzinājumā ar iepriekšējo nedēļu saslimstība ar gripu samazinājusies visās vecuma grupās, izņemot 5–14 gadu vecuma grupu.



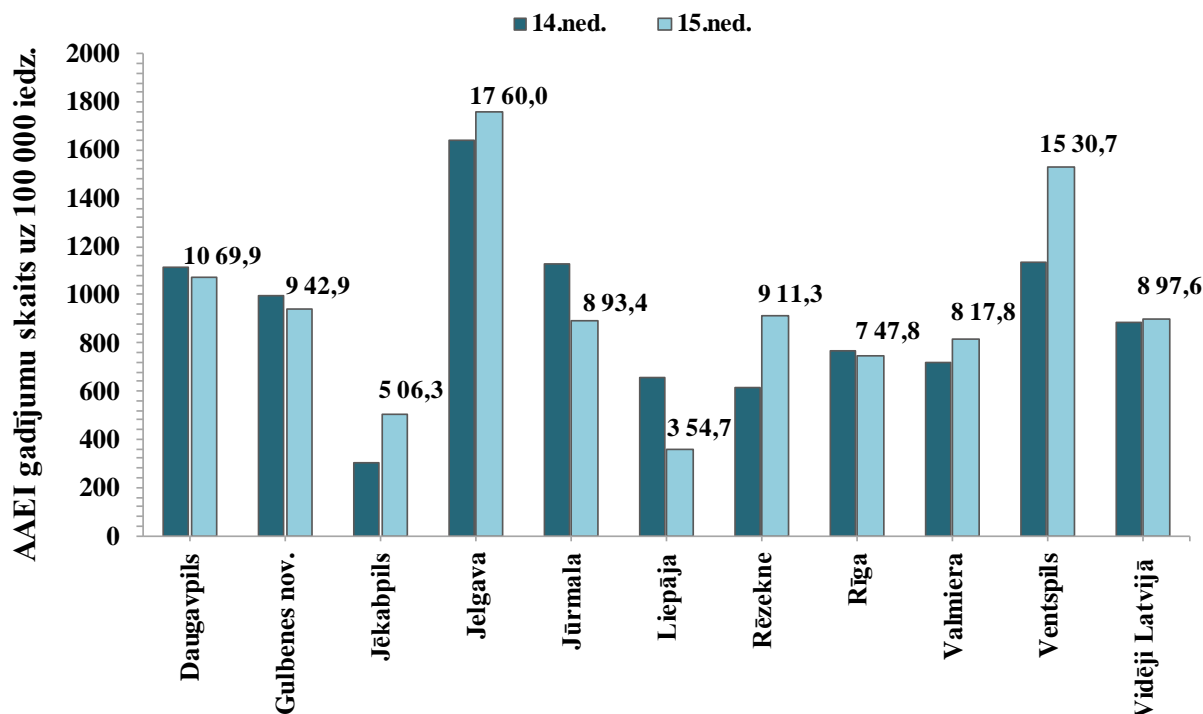
### Vēršanās AA EI gadījumos ambulatorajās iestādēs 2018.–2019. gada sezonā salīdzinājumā ar iepriekšējo sezonu un piecu gadu vidējiem rādītājiem

2019. gada 15. nedēļā pacientu vēršanās ambulatorajās ārstniecības iestādēs AA EI gadījumos bijusi zemāka nekā iepriekšējās 2017.–2018. gada sezonas, bet līdzīga pēdējo piecu gadu vidējam saslimstības rādītājam attiecīgajā laika periodā.



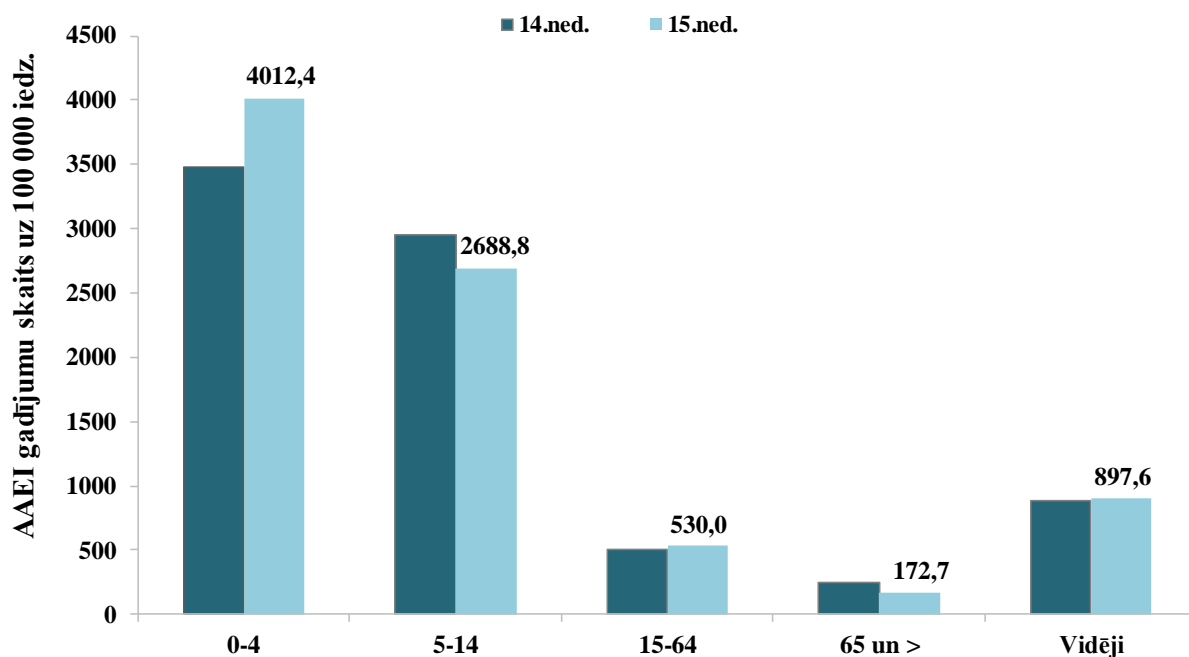
### AAEI atsevišķās monitoringa teritorijās

Augstāka par vidējo saslimstība ar AAEI 2019. gada 15. nedēļā tika reģistrēta piecās administratīvajās teritorijās: Jelgavā, Ventspilī, Daugavpilī, Gulbenes novadā un Rēzeknē. Salīdzinājumā ar iepriekšējo nedēļu saslimstība ar AAEI palielinājusies piecās teritorijās – Jēkabpilī, Rēzeknē, Ventspilī, Valmierā un Jelgavā.



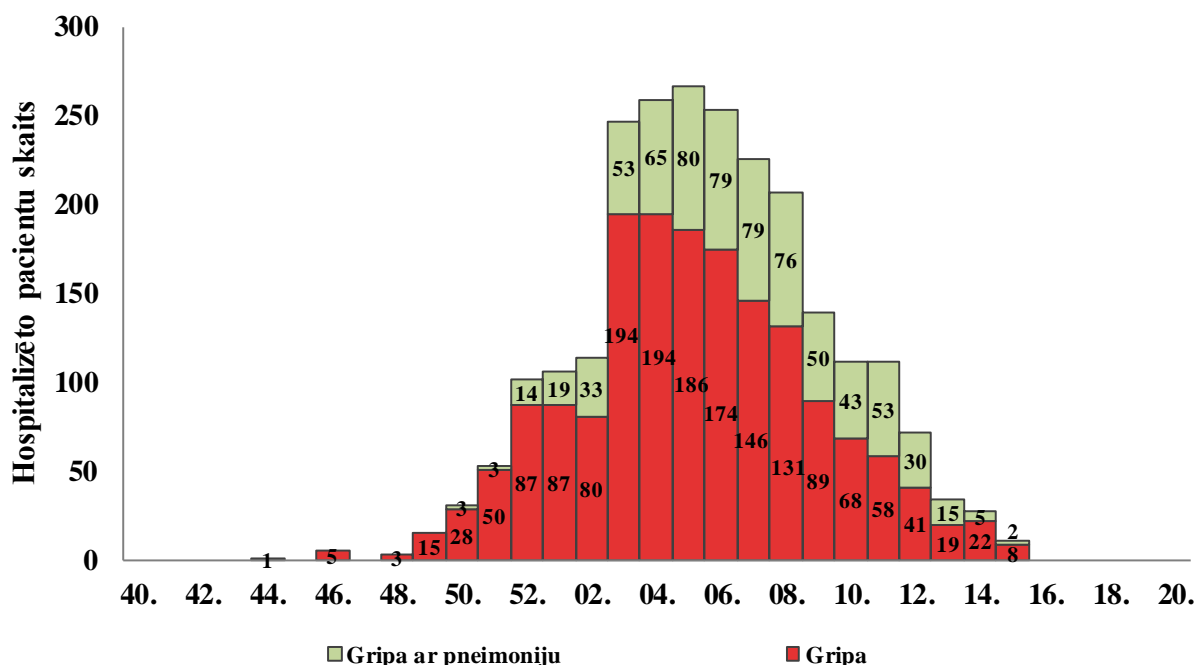
### AAEI atsevišķās vecuma grupās

Visaugstākā saslimstība ar AAEI tika reģistrēta bērniem 0–4 gadu un 5–14 gadu vecuma grupā. Salīdzinājumā ar iepriekšējo nedēļu saslimstība ar AAEI palielinājusies 0–4 gadu un 15–64 gadu vecuma grupās.



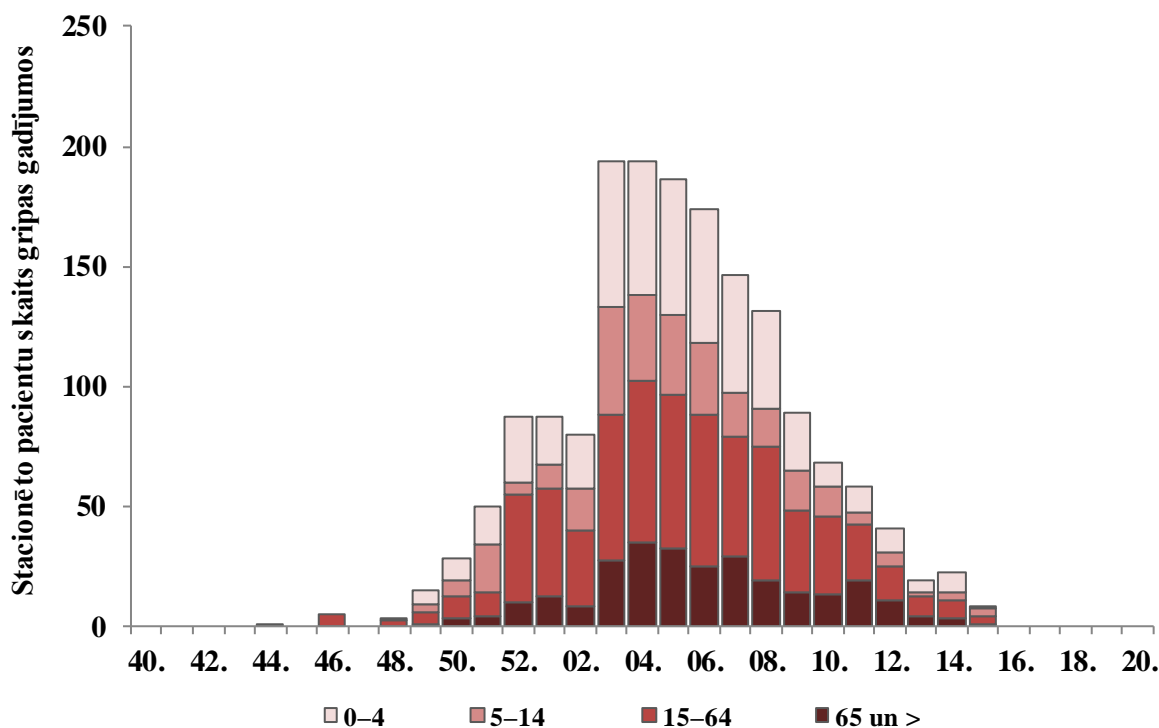
### Par stacionētiem pacientiem gripas un gripas izraisītas pneimonijas gadījumos

2019. gada 15. nedēļā saņemta informācija par 10 hospitalizētiem pacientiem gripas infekcijas gadījumos: astoņi pacienti hospitalizēti ar diagnozi *gripa* un divi pacienti ar diagnozi *gripas izraisīta pneimonija*. Par hospitalizētiem pacientiem informēja trīs monitoringā iesaistītās stacionārās ārstniecības iestādes no divām administratīvajām teritorijām (Rīga un Ventspils).

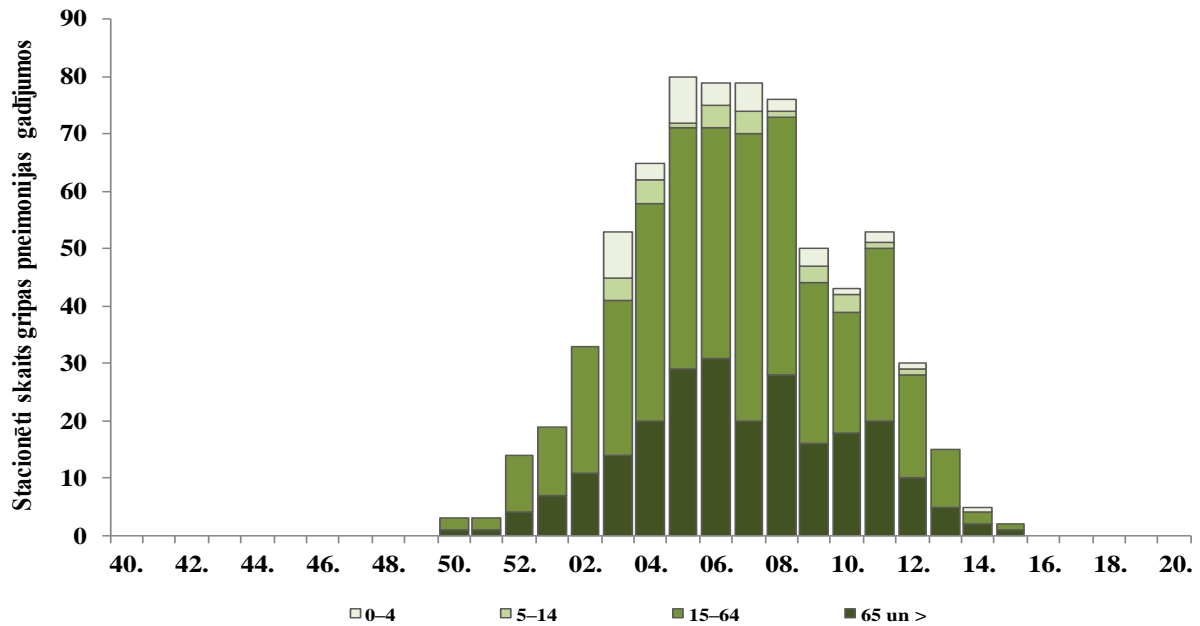


### Stacionētie pacienti gripas gadījumos pa nedēļām un pa vecuma grupām

No astoņiem hospitalizētiem pacientiem ar diagnozi *gripa* trīs pacienti bija 5–14 gadu vecuma grupā, trīs – 15–64 gadu vecuma grupā, viens – 0–4 gadu vecuma grupā un viens pacients – 65 un > gadu vecuma grupā.



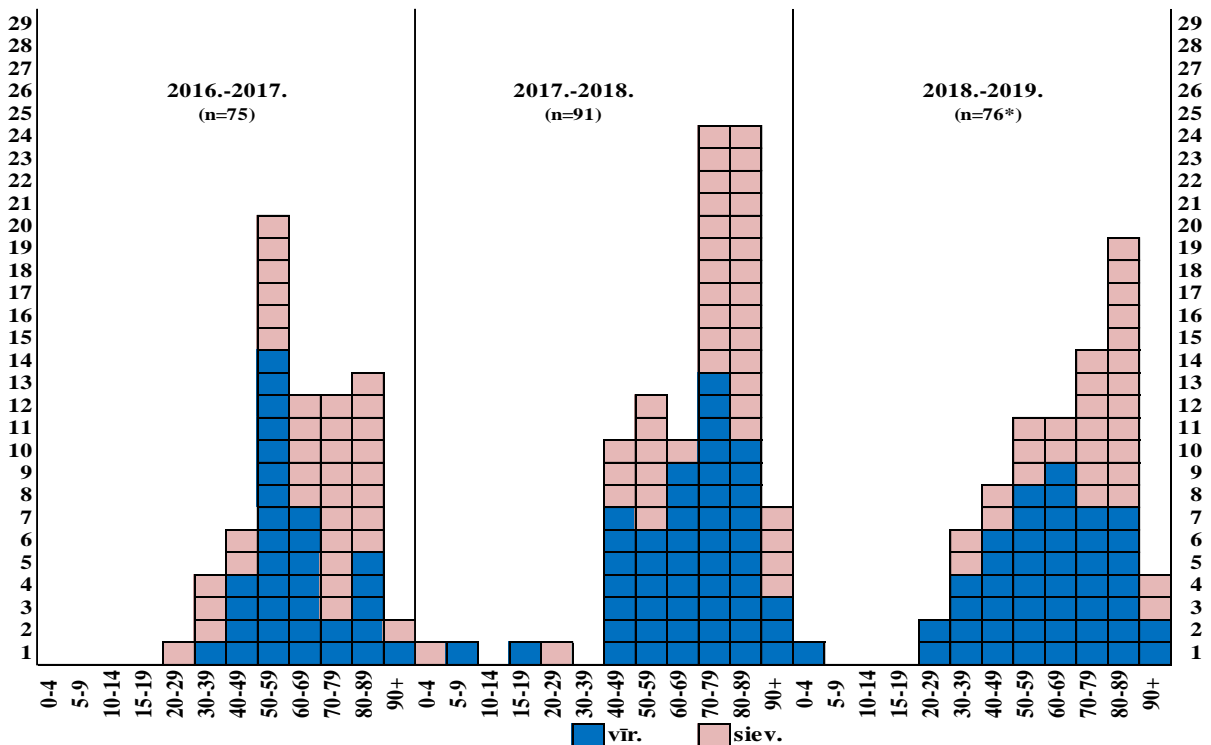
No diviem stacionētiem pacientiem ar diagnozi *gripas izraisīta pneimoniya* viens pacients bija 15–64 gadu vecuma grupā un viens – 65 un > gadu vecuma grupā.



### Par letāliem gadījumiem

Kopš sezonas sākuma saņemta informācija par 76 letāliem gadījumiem, tai skaitā 71 paziņojums saņemts no ārstniecības iestādēm un par pieciem gadījumiem informācija iegūta no Latvijas iedzīvotāju nāves cēloņu datu bāzes. No visiem gadījumiem 69 pacientiem laboratoriski bija apstiprināta *A tipa* gripa (t.sk. 32 pacientiem bija noteikts *A/H1pdm09* un diviem – *A/H3*), kā arī septiņiem pacientiem gripa bija noteikta klīniski.

Mirušajiem pacientiem, izņemot dažus, bija viena vai vairākas hroniskas saslimšanas. No visiem reģistrētajiem nāves gadījumiem, par kuriem noskaidrots pacientu vakcinācijas statuss, neviens pacients nebija vakcinēts pret gripu šajā sezonā.



\*Informācija papildināta, izmantojot Latvijas iedzīvotāju nāves cēloņu datu bāzē reģistrētos gadījumus

### Vispārējās izglītības iestāžu apmeklējums

2019. gada 15. nedēļā (ceturtdien) vispārējās izglītības iestāžu apmeklējums salīdzinājumā ar iepriekšējās nedēļas vidējo rādītāju nedaudz samazinājies (par 0,2%), vidēji skolas apmeklēja 91,9% skolēnu.

Monitoringa pilsētas /nedēļas	Apmeklējumu īpatsvars no reģistrēto skolēnu skaita (%)										
	Daugavpils	Gulbenes novads	Jelgava	Jēkabpils	Jūrmala	Liepāja	Rēzekne	Rīga	Valmiera	Ventspils	Vidēji
11.	Brīvlaiks										
12.	85,8	92,0	96,1	93,1	88,0	93,1	94,4	87,5	92,9	93,5	<b>90,2</b>
13.	91,4	89,3	94,0	93,1	83,9	95,2	76,2	91,6	92,3	92,7	<b>91,6</b>
14.	92,1	92,0	95,5	92,7	89,7	95,2	91,9	90,0	95,8	92,8	<b>92,0</b>
15.	91,5	91,1	96,1	93,4	87,1	94,1	91,1	90,9	92,6	92,2	<b>91,9</b>
Salīdzinājumā ar 14. nedēļu (±)	<b>-0,6</b>	<b>-0,9</b>	<b>0,5</b>	<b>0,7</b>	<b>-2,6</b>	<b>-1,1</b>	<b>-0,8</b>	<b>0,9</b>	<b>-3,2</b>	<b>-0,6</b>	<b>-0,2</b>

### Pirmsskolas izglītības iestāžu apmeklējums

2019. gada 15. nedēļā (ceturtdien) pirmsskolas izglītības iestāžu apmeklējums salīdzinājumā ar iepriekšējās nedēļas vidējo rādītāju nedaudz samazinājies (par 0,3%), vidēji bērnudārzus apmeklēja 78,5% bērnu.

Monitoringa pilsētas /nedēļas	Apmeklējumu īpatsvars no reģistrēto pirmsskolēnu skaita (%)										
	Daugavpils	Gulbenes novads	Jelgava	Jēkabpils	Jūrmala	Liepāja	Rēzekne	Rīga	Valmiera	Ventspils	Vidēji
11.	66,0	61,7	73,9	67,8	65,9	31,8	77,2	72,5	70,8	68,0	<b>66,3</b>
12.	73,7	82,8	82,9	71,0	69,7	76,9	82,7	77,5	77,5	78,2	<b>77,0</b>
13.	75,9	82,8	84,5	72,6	71,1	73,3	85,7	79,5	71,7	77,3	<b>77,6</b>
14.	78,3	81,3	82,9	73,6	87,7	73,7	83,8	78,9	89,2	77,9	<b>78,8</b>
15.	78,1	82,0	83,7	76,4	76,3	77,1	84,6	78,0	81,7	78,0	<b>78,5</b>
Salīdzinājumā ar 14. nedēļu (±)	<b>-0,1</b>	<b>0,8</b>	<b>0,8</b>	<b>2,9</b>	<b>-11,4</b>	<b>3,5</b>	<b>0,7</b>	<b>-0,9</b>	<b>-7,5</b>	<b>0,1</b>	<b>-0,3</b>

### Respiratoro vīrusu cirkulācija

2019. gada 15. nedēļā SIA „Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīca” (RAKUS) Nacionālā mikrobioloģijas references laboratorijā (NRL) tika izmeklēti 76 (14. nedēļā – 143) personu klīniskie paraugi, no tiem 10 jeb 13,2% (14. nedēļā – 14,0%) paraugos noteikti *A tipa* gripas vīrusi.

No citiem respiratoriem vīrusiem bija noteikti rinovīrusi (10), koronavīrusi (5), adenovīrusi (4), respiratori sincitiālie vīrusi (3), cilvēka metapneimovīrusi (3), bokavīrusi (3), paragripas III tipa vīruss (1) un enterovīruss (1).

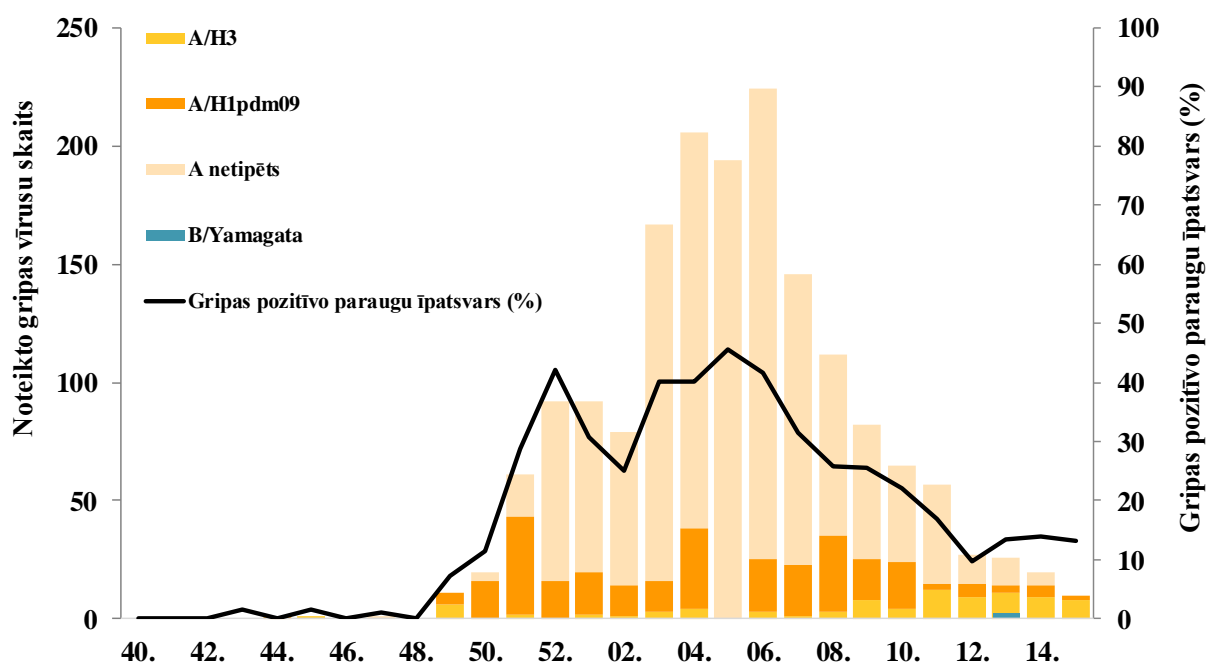
Nedēļas	Izmeklēto paraugu skaits	A gripa	B gripa	Paragripa I	Paragripa II	Paragripa III	Paragripa IV	RSV	Adenovīrusi	Rinovīrusi	hMPV	Bokavīrusi	Koronavīrusi	Enterovīrusi	Pozitīvo paraugu skaits	Pozitīvo paraugu īpatsvars (%)	Gripas pozitīvo īpatsvars (%)	RSV pozitīvo īpatsvars (%)
40.	31									10				5	15	48,4	0,0	0,0
41.	63								1	12		2	1	8	24	38,1	0,0	0,0
42.	43			1			2		1	9		2		4	19	44,2	0,0	0,0
43.	66	1			2		1	2	10	16				5	37	56,1	1,5	3
44.	65						2		11	8	1	7		6	35	53,8	0,0	0
45.	64	1						3	3	10		3	1	4	25	39,1	1,6	4,7
46.	60					1	2		7	12		2	1	2	27	45,0	0,0	0
47.	91	1					2	1	10	11			1	6	32	35,2	1,1	1,1
48.	84				1		3	4	6	11		6	3	4	38	45,2	0,0	4,8
49.	150	11				2	4	13	15	16	3	6	3	6	79	52,7	7,3	8,7
50.	173	20		1		1		14	13	16	2	5	5	5	82	47,4	11,6	8,1
51.	212	61		1				11	16	13	4	9	9	9	133	62,7	28,8	5,2
52.	219	92						8	2	9			1		112	51,1	42,0	3,7
01.	300	92		1		1	2	15	8	9	5	2	5	6	146	48,7	30,7	5
02.	315	79			1	1	1	7	14	3	7	6	8	2	129	41,0	25,1	2,2
03.	417	167						17	8	9	5	4	2	5	217	52,0	40,0	4,1
04.	512	206			1			20	15	12	6	5	7	3	272	53,1	40,2	3,9
05.	425	194						16	12	6	8	7	2	2	245	57,6	45,6	3,8
06.	539	224						19	7	9	6	3	7	1	275	51,0	41,6	3,5
07.	462	146						19	4	13	8	4	10	2	206	44,6	31,6	4,1
08.	432	112				1		15	6	4	11	1	6		156	36,1	25,9	3,5
09.	320	82						12	6	7	14	5	7	1	134	41,9	25,6	3,8
10.	295	65				1		10	3	8	19	1	7	1	115	39,0	22,0	3,4
11.	338	57		2		2		20	6	9	17	7	4	1	125	37,0	16,9	5,9
12.	274	27				1		11	6	14	12	4	3		78	28,5	9,9	4
13.	192	25	1					7	7	13	7	3	3	1	67	34,9	13,5	3,6
14.	143	20						6	3	5	4	1	5		44	30,8	14,0	4,2
15.	76	10				1		3	4	10	3	3	5	1	40	52,6	13,2	3,9
<b>Kopā</b>	<b>6361</b>	<b>1693</b>	<b>1</b>	<b>6</b>	<b>5</b>	<b>12</b>	<b>19</b>	<b>253</b>	<b>204</b>	<b>284</b>	<b>142</b>	<b>98</b>	<b>106</b>	<b>90</b>	<b>2913</b>	<b>45,8</b>	<b>26,6</b>	<b>4,0</b>

### Gripas vīrusu tipēšana

Kopš sezonas sākuma SIA RAKUS NRL bija noteikti 1693 *A tipa* gripas vīrusi un viens *B tipa* vīruss. No *A tipa* gripas vīrusiem apakštips noteikts 376 gripas vīrusiem, t.sk. 289 (77%) *A/H1pdm09* un 87 (23%) *A/H3*. Kopš 2019. gada 11. nedēļas bija novērots *A/H3* īpatsvara palielinājums. Viens noteiktais *B tipa* gripas vīruss bija raksturots kā *B/Yamagata*-līnijas.



### Gripas vīrusu tipēšana



### Gripas vīrusu celmu identifikācija

Veicot antigēnisko raksturojumu 67 *A tipa* gripas vīrusiem, visi 59 *A/H1pdm09* vīrusi raksturoti kā *A/Michigan/45/2015(H1N1)pdm09*-līdzīgs, savukārt no astoņiem *A/H3* gripas vīrusiem seši raksturoti kā *A/Switzerland/8060/2017(H3N2)*-līdzīgs un divi kā *A/Singapore/INFIMN-16-0019/2016(H3N2)*-līdzīgs vīruss.

Lielākā daļa no raksturotiem gripas vīrusiem 61 jeb 91% pēc antigēniskām īpašībām ir līdzīgi gripas vīrusiem, kuri tika izmantoti vakcīnas ražošanā 2018.–2019. gada gripas sezonai Ziemeļu puslodē.

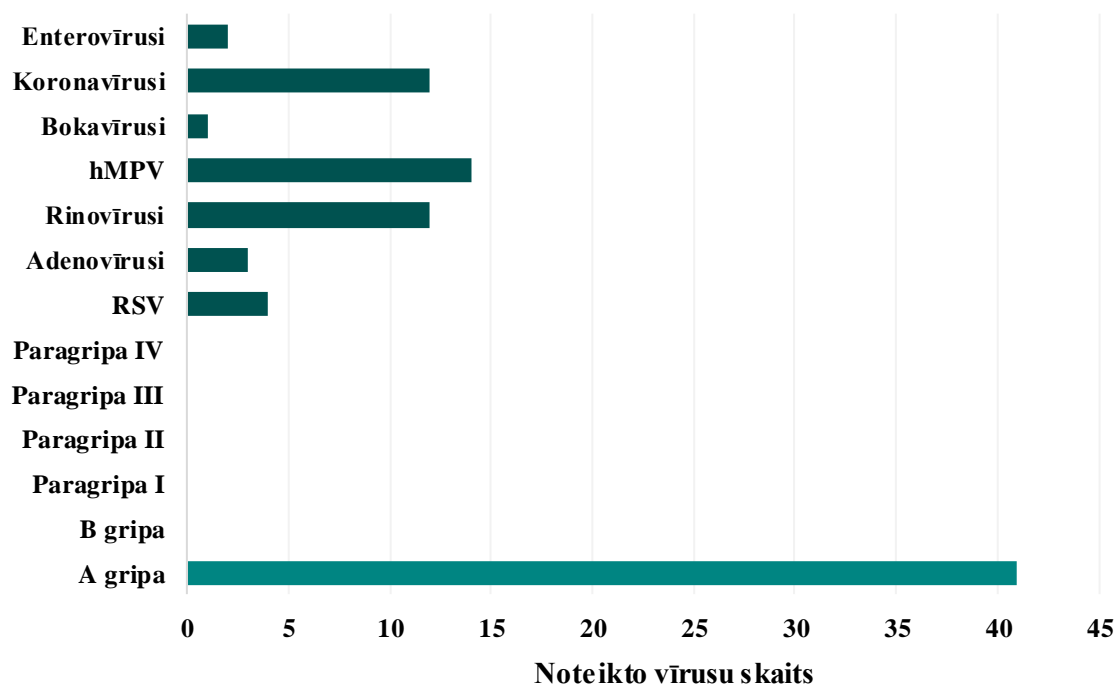
Gripas vīrusu antiģeniskais raksturojums	Skaitis
<i>A/Michigan/45/2015(H1N1)pdm09</i> -līdzīgs vīruss	59
<i>A/Singapore/INFIMN-16-0019/2016(H3N2)</i> -līdzīgs vīruss	2
<i>A/Switzerland/8060/2017(H3N2)</i> -līdzīgs vīruss	6
<b>Kopā</b>	<b>67</b>

### Laboratoriskie izmeklējumi gripas monitoringa tīkla ietvaros

No 29 Rīgas pilsētas ģimenes ārstu praksēm, kas piedalās gripas un citu AAEI monitoringā, 10 ģimenes ārsti veic pacientu izmeklēšanu elpceļu infekciju izraisītāju noteikšanai.

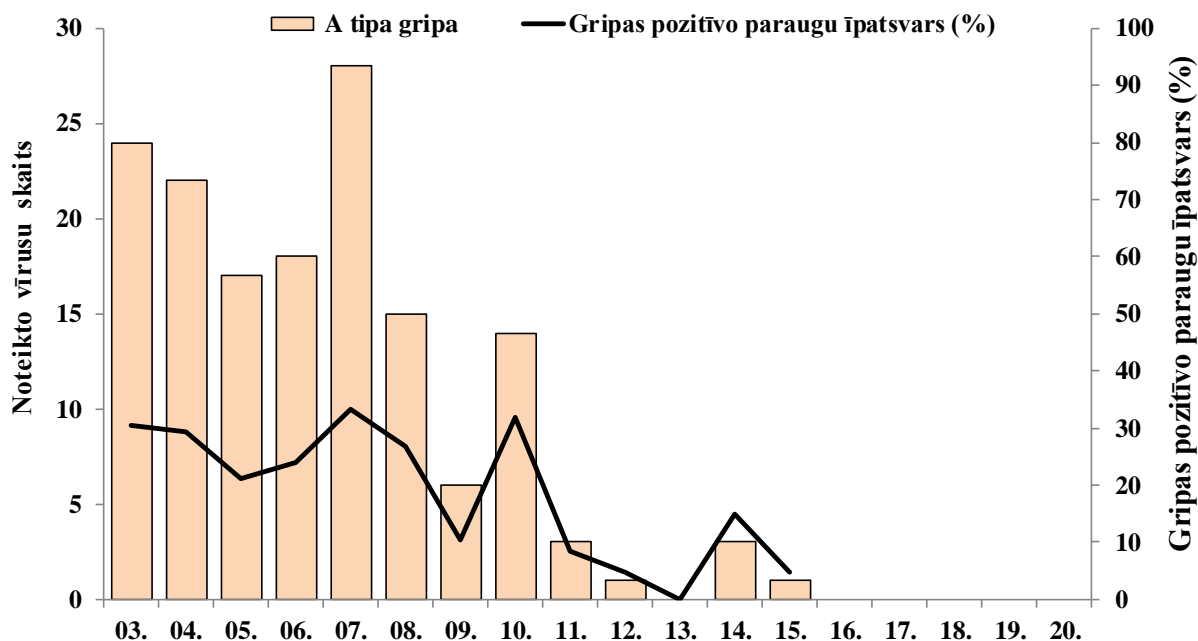
2019. gada 15. nedēļā piecās ģimenes ārstu praksēs tika izmeklēti seši pacienti, noteikts viens *A tipa* gripas vīruss, kā arī rinovīrusi (3), adenovīruss (1), koronavīruss (1) un enterovīruss (1). Vienā gadījumā pacientam bija noteikts *A tipa* gripas vīruss un trīs citi respiratorie vīrusi – rinovīruss, adenovīruss un enterovīruss.

Kopš 2019. gada 3. nedēļas gripas monitoringa tīklā kopā bija izmeklēti 106 klīniskie paraugi, no tiem 41 (38%) gadījumos noteikti *A tipa* gripas vīrusi (19 – *A/H1pdm*, septiņi – *A/H3* un 15 – netipēti). No citiem respiratoriem vīrusiem noteikti cilvēka metapneimovīrusi (15), koronavīrusi (12), rinovīrusi (12), respiratori sincitiālie vīrusi (4), adenovīrusi (3), enterovīrusi (2) un bokavīruss (1).



### VSIA “Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca” gripas vīrusu noteikšana

2019. gada 15. nedēļā saņemta informācija no VSIA “Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca” (PSKUS) par 21 laboratoriski izmeklēto paraugu uz gripas vīrusiem, no tiem vienā (4,8%) paraugā bija noteikts *A tipa* gripas vīruss. Kopš 2019. gada 3. nedēļas PSKUS bija izmeklēts 671 paraugs, no tiem 152 (22,7%) paraugos noteikti *A tipa* gripas vīrusi.



### Secinājumi par gripas epidemioloģisko situāciju Latvijā

2019. gada 15. nedēļā gripas intensitāte Latvijā bija zema, vidēji reģistrēti 4,8 gadījumi uz 100 000 iedzīvotājiem. Gripas gadījumi ambulatorajās ārstniecības iestādēs reģistrēti tikai divās monitoringā iekļautajās teritorijās (Rīgā un Liepājā).

Kopš 2019. gada 13. nedēļas visās monitoringā iekļautajās teritorijās, kurās tika reģistrēti gripas gadījumi ambulatorajās ārstniecības iestādēs, gripas intensitāte bijusi zemāka par 100 gadījumiem uz 100 000. **Pamatojoties uz 2006. gada 21. novembra noteikumu Nr. 948 „Noteikumi par gripas pretepidēmijas pasākumiem” 8.<sup>1</sup> punktā noteikto, Slimību profilakses un kontroles centrs paziņojis par gripas epidēmijas beigām 2019. gada 9. aprīlī.**

### PVO Eiropas reģiona gripas uzraudzības tīkla *FluNewsEurope* dati

<http://flunewseurope.org/>

Plaša gripas izplatība reģistrēta astoņās valstīs Eiropas ziemeļu, dienvidu un rietumu daļā.

Par vidējo intensitāti ziņoja divas valstis (Kazahstāna, Bosnija un Hercegovina) un 47 valstis ziņoja par zemu gripas intensitāti.

2019. gada 14. nedēļā gripas pozitīvo paraugu īpatsvars samazinājies līdz 23,4% (13. nedēļā – 31,5%). Galvenokārt cirkulē *A* tipa gripas vīrusi – *A/H3N2* un *A/H1N1pdm09*. No 2019. gada 11. nedēļas gan gripas uzraudzības tīklā, gan ārpus gripas uzraudzības tīkla dominē *A/H3N2*.

Kopš 2019. gada 8. nedēļas novērots hospitalizēto gripas pacientu skaita samazinājums. Visbiežāk hospitalizētiem pacientiem bija noteikts *A/H1N1pdm09*, tomēr pēdējo nedēļu laikā palielinājies *A/H3N2* īpatsvars.

Vairākās Eiropas reģiona valstīs bija pārsniegti kopējās sagaidāmās mirstības rādītāji iedzīvotāju vidū vecumā virs 65 gadiem un 15–64 gadu vecuma grupā, taču kopš 2019. gada 11. nedēļas kopējās mirstības rādītāji ir normalizējušies.

### Uzraudzības tīklā noteikto gripas vīrusu raksturošana

Gripas vīrusu pozitīvo paraugu īpatsvars samazinājies līdz 23,4% (13. nedēļā – 31,5%). Tīkla ietvaros galvenokārt bija noteikti *A* tipa gripas vīrusi, gan *A/H1N1pdm09*, gan *A/H3N2*, tomēr kopš 2019. gada 11. nedēļas palielinājies *A/H3N2* gripas vīrusu īpatsvars.

Kopš sezonas sākuma (2018. gada 40. nedēļa) gripas uzraudzības tīkla ietvaros biežāk noteikti *A* tipa gripas vīrusi (99%), no tipētiem vīrusiem 55,5% gadījumu bija noteikts *A/H1N1pdm09* un 44,5% gadījumu – *A/H3N2*.

### Uzraudzības tīklā noteikto gripas vīrusu tipi un apakštīpi

Vīrusa tips un apakštīps	2019. gada 14. nedēļa		2018.–2019. gada sezona kopā	
	skaits	% <sup>a</sup>	skaits	% <sup>a</sup>
<b><i>A</i> tipa gripas vīrusi</b>	<b>197</b>	<b>99,5</b>	<b>20 727</b>	<b>99,0</b>
<i>A(H1N1)pdm09</i>	45	37,5	8 671	55,2
<i>A(H3N2)</i>	75	62,5	7 044	44,8
<i>A netipēts</i>	77	-	5 012	-
<b><i>B</i> tipa gripas vīrusi</b>	<b>1</b>	<b>0,5</b>	<b>203</b>	<b>1,0</b>
<i>B/Victoria</i> līnija	0	-	10	16,7
<i>B/Yamagata</i> līnija	0	-	50	83,3
Nav noteikta līnija	1	-	143	-
<b>Noteikts kopā (Izmeklēts kopā)</b>	<b>198 (845)</b>	<b>23,4</b>	<b>20 930 (50 953)</b>	<b>41,1</b>

<sup>a</sup> *A* un *B* tipa vīrusiem saucējs ir kopējais noteikto gripas vīrusu skaits; *A* tipa gripas vīrusu apakštīpiem saucējs ir kopējais tipēto *A* tipa gripas vīrusu skaits; *B* tipa gripas vīrusu celmiem saucējs ir kopējais raksturoto *B* tipa gripas vīrusu skaits

### Ārpus gripas uzraudzības tīkla noteikto vīrusu tipi un apakštīpi

Vīrusa tips un apakštīps	2019. gada 14. nedēļa		2018.–2019. gada sezona kopā	
	skaits	% <sup>a</sup>	skaits	% <sup>a</sup>
<b>A tipa gripas vīrusi</b>	<b>2 408</b>	<b>97,5</b>	<b>174 569</b>	<b>99,1</b>
<i>A(H1N1)pdm09</i>	239	32,3	34 583	59,3
<i>A(H3N2)</i>	500	67,7	23 759	40,7
<i>A netipēts</i>	1 669	-	116 227	-
<b>B tipa gripas vīrusi</b>	<b>61</b>	<b>2,5</b>	<b>1 528</b>	<b>0,9</b>
<i>B/Victoria</i> līnija	0	-	26	54,2
<i>B/Yamagata</i> līnija	1	100	22	45,8
Nav noteikta līnija	60	-	1 480	-
<b>Noteikts kopā (Izmeklēts kopā)</b>	<b>2 469 (18 4310)</b>	<b>-</b>	<b>176 097 (718 996)</b>	<b>-</b>

<sup>a</sup> A un B tipa vīrusiem saucējs ir kopējais noteikto gripas vīrusu skaits; A tipa gripas vīrusu apakštīpiem saucējs ir kopējais tipēto A tipa gripas vīrusu skaits; B tipa gripas vīrusu celmiem saucējs ir kopējais raksturoto B tipa gripas vīrusu skaits

### Gripas vīrusu filoģenētiskais raksturojums

Gripas vīrusu filoģenētiskais raksturojums regulāri tiek veikts, lai novērtētu cirkulējošo gripas vīrusu līdzību ar vakcīnas sastāvā iekļautajiem gripas vīrusu komponentiem.

Kopš 2018. gada 40. nedēļas bija apkopoti dati par ģenētiskajām grupām 3 235 gripas vīrusiem.

Filoģenētiskā grupa	Noteikto vīrusu skaits
<i>A/H1N1pdm09 A/Michigan/45/2015</i> (apakšgrupa 6B.1) <sup>a</sup>	1 606
<i>A/H1N1</i> pieder pie apakšgrupas, kura nav iekļauta šajā sarakstā	3
<i>A/H3 A/Alsace/1746/2018</i> (apakšgrupa 3C.2a1b)	1 046
<i>A/H3 A/Switzerland/8060/2017</i> (apakšgrupa 3C.2a2) <sup>b</sup>	65
<i>A/H3 A/Coted'Ivoire/544/2016</i> (apakšgrupa 3C.2a3)	30
<i>A/H3 A/England/538/2018</i> (3C.3a)	373
<i>A/H3 A/Singapore/16-0019-2016</i> (apakšgrupa 3c.2a1) <sup>d</sup>	57
<i>A/H3 A/Hong Kong/4801/2014</i> (apakšgrupa 3c.2a)	4
<i>A/H3</i> pieder pie apakšgrupas, kura nav iekļauta šajā sarakstā	7
<i>B/Vic</i> līnija <i>B/Brisbane/60/2008</i> (1A apakšgrupa)	5
<i>B/Vic</i> līnijas <i>B/Colorado/06/2017</i> (1A apakšgrupa) <sup>a</sup>	5
<i>B/Vic</i> līnijas <i>B/Hong Kong/269/2017</i> (1A apakšgrupa)	12
<i>B/Yamagata</i> līnijas <i>B/Phuket/3073/2013</i> <sup>c</sup>	22
<b>Kopā</b>	<b>3 235</b>

<sup>a</sup> Vakcīnas komponents Ziemeļu (2018.–2019. gada sezonai) un Dienvidu (2019. gada sezonai) puslodei

<sup>b</sup> Vakcīnas komponents Dienvidu puslodei 2019. gada sezonai

<sup>c</sup> Četrus komponentu vakcīnas sastāvā Ziemeļu puslodei (2018.–2019. gada sezonai) un Dienvidu (2019. gada sezonai) puslodei

<sup>d</sup> Vakcīnas komponents Ziemeļu (2018.–2019. gada sezonai)

### Gripas vīrusu jutība pret antivirāliem medikamentiem

Kopš sezonas sākuma uz jutību pret neiraminidāzes inhibitoriem (oseltamivir un zanamivir) testēti 2 064 gripas vīrusi (1 262 – *A/H1N1pdm09*, 773 – *A/H3N2* un 29 – *B tipa* gripas vīrusi). Noteikti astoņi *A/H1N1pdm09* vīrusi ar aminoskābju aizvietošanu neiraminidāzē, kas nosaka ievērojami samazināto jutību pret oseltamiviru un trijiem no tiem tas tika

apstiprināts fenotipiski. Vienam *B tipa* gripas vīrusam bija samazināta jutība pret oseltamiviru un zanamiviru.

### Par smagu gripas izraisīto saslimšanu uzraudzību

No 20 valstīm, kuras ziņo par hospitalizētiem pacientiem, kuriem laboratoriski apstiprināta gripa, saņemta informācija par 52 stacionētiem pacientiem intensīvās terapijas nodaļās (ITN) un 45 pacientiem citās slimnīcu nodaļās. Pārsvarā pacientiem bija noteikta *A tipa* gripa (>99%) un no tipētiem *A tipa* gripas vīrusiem biežāk tika noteikts *A/H1N1pdm09*, taču pēdējo nedēļu laikā palielinājies *A/H3N2* īpatsvars.

### Kopējās mirstības uzraudzība EuroMOMO projekta ietvaros

<http://www.euromomo.eu/>

2019. gada 14. nedēļā projekta EuroMOMO (*European Monitoring of Excess Mortality for Public Health Action*), ietvaros 22 Eiropas Savienības un Eiropas Ekonomiskās zonas valstis sniedza informāciju par kopējās mirstības iknedēļas rādītājiem. Vairākās valstīs bija novērota paaugstināta kopēja mirstība iedzīvotāju vidū vecumā virs 65 gadiem un 15–64 gadu vecuma grupā, taču kopš 2019. gada 11. nedēļas kopējās mirstības rādītāji ir normalizējušies.

### Gripas un citu akūto augšējo elpceļu infekciju izplatība pasaulē PVO globālā tīkla informācija 15.04.2019.

[https://www.who.int/influenza/surveillance\\_monitoring/updates/latest\\_update\\_GIP\\_surveillance/en/](https://www.who.int/influenza/surveillance_monitoring/updates/latest_update_GIP_surveillance/en/)

Gripas aktivitāte Ziemeļu puslodes mērenā klimata joslas valstīs samazinājās.

- Ziemeļamerikā gripas aktivitāte samazinājās, dominējošais gripas vīrusu apakštips bija *A/H1N1pdm09*, kam seko *A/H3N2*.
- Eiropā gripas aktivitāte samazinājusies visā reģionā, cirkulē gan *A/H1N1pdm09*, gan *A/H3N2*, taču biežāk noteikts *A/H3N2*.
- Ziemeļāfrikas valstīs gripas aktivitāte bija zema.
- Rietumāzijā gripas aktivitāte kopumā samazinājās, izņemot Saūda Arābiju, kur saglabājās paaugstināta gripas aktivitāte.
- Austrumāzijā gripas intensitāte samazinājās, tomēr joprojām tika ziņots par gripas aktivitāti; galvenokārt noteikti *B tipa* gripas vīrusi, kā arī *A/H3N2*.
- Dienvidāzijā gripas aktivitāte turpināja samazināties, dominēja *A/H1N1pdm09*.
- Karību, Centrālamerikas un Dienvidamerikas tropiskajās valstīs gripas un RSV aktivitāte bija zema.
- Dienvidu puslodes mērenā klimata joslas valstīs gripas aktivitāte saglabājās starp-sezonu līmenī, izņemot dažus Austrālijas reģionus.
- Visā pasaulē galvenokārt izplatās sezonālie *A tipa* gripas vīrusi.

Nacionālie gripas centri (NIC) un citas nacionālās gripas laboratorijas no 125 valstīm, reģioniem vai teritorijām ziņoja FluNet par laika periodu no 2019. gada 18. līdz 31. martam (2019. gada 12. marta dati). PVO GISRS laboratorijās izmeklēti vairāk kā 139 623 paraugi, no tiem 30 960 bija pozitīvi uz gripas vīrusiem, no kuriem 25 464 (82,2%) noteikti *A tipa* un 5 496 (17,8%) *B tipa* gripas vīrusi. No *A tipa* gripas vīrusiem 4 189 (40,6%) bija tipēti kā *A/H1N1pdm09* un 6 139 (59,4%) kā *A/H3N2*. No raksturotajiem *B tipa* gripas vīrusiem 154 (3,8%) piederēja *B-Yamagata* līnijai un 3 919 (96,2%) *B-Victoria* līnijai.

### PVO rekomendētais vakcīnas sastāvs 2019.–2020. gada sezonā Ziemeļu puslodē

[https://www.who.int/influenza/vaccines/virus/recommendations/2019\\_20\\_north/en/](https://www.who.int/influenza/vaccines/virus/recommendations/2019_20_north/en/)

Saskaņā ar PVO rekomendācijām 2019.–2020. gada sezonai Ziemeļu puslodē trīs-komponentu gripas vakcīnas sastāvā tiks iekļauti šādi gripas vīrusu antigēni:

- *A/Brisbane/02/2018 (H1N1)pdm09*-līdzīgs

- *A/Kansas/14/2017 (H3N2)*-līdzīgs
- *B/Colorado/06/2017*- līdzīgs (*B-Victoria/2/87* līnija)

Četru-komponentu gripas vakcīnas sastāvā 2019.–2020. gada sezonai Ziemeļu puslodē papildu trim minētajiem komponentiem kā ceturtais tiks iekļauts *B tipa* gripas vīrusu antigēns no *B/Yamagata* līnijas:

- *B/Phuket/3073/2013*-līdzīgs (*B/Yamagata/16/88* līnija)

#### **PVO rekomendētais vakcīnas sastāvs 2018.–2019. gada sezonā Ziemeļu puslodē**

[http://www.who.int/influenza/vaccines/virus/recommendations/2018\\_19\\_north/en/](http://www.who.int/influenza/vaccines/virus/recommendations/2018_19_north/en/)

Saskaņā ar PVO rekomendācijām 2018.–2019. gada sezonai Ziemeļu puslodē trīs-komponentu gripas vakcīnas sastāvā ir iekļauti šādi gripas vīrusu antigēni:

- *A/Michigan/45/2015 (H1N1)pdm09*-līdzīgs
- *A/Singapore/INFIMH-16-0019/2016 (H3N2)*-līdzīgs\*
- *B/Colorado/06/2017*- līdzīgs (*B-Victoria/2/87* līnija)\*

Četru-komponentu gripas vakcīnas sastāvā 2018.–2019. gada sezonai Ziemeļu puslodē papildu trim minētajiem komponentiem kā ceturtais ir iekļauts *B tipa* gripas vīrusu antigēns no *B/Yamagata* līnijas:

- *B/Phuket/3073/2013*-līdzīgs (*B/Yamagata/16/88* līnija)

\* 2018.–2019. gada sezonas gripas vakcīnas sastāvā divi komponenti ir atšķirīgi no 2017.–2018. gada sezonas vakcīnas komponentiem;

*A/Hong Kong/4801/2014 (H3N2)*-līdzīgs vīruss tika aizvietots ar *A/Singapore/INFIMH-16-0019/2016(H3N2)*-līdzīgu vīrusu, savukārt

*B/Brisbane/60/2008*-līdzīgs vīruss tika aizvietots ar *B/Colorado/06/2017*-līdzīgu vīrusu (*B/Victoria/2/87* līnija).

#### **PVO rekomendētais vakcīnas sastāvs 2019. gada sezonai Dienvidu puslodē**

[http://www.who.int/influenza/vaccines/virus/recommendations/2019\\_south/en/](http://www.who.int/influenza/vaccines/virus/recommendations/2019_south/en/)

Trīs-komponentu vakcīnas sastāvā 2019. gada sezonai Dienvidu puslodē PVO rekomendē iekļaut šādu vīrusu antigēnus:

- *A/Michigan/45/2015 (H1N1)pdm09*-līdzīgs
- *A/Switzerland/8060/2017 (H3N2)*-līdzīgs;
- *B/Colorado/06/2017*-līdzīgs (*B/Victoria/2/87* līnija)

Četru-komponentu vakcīnas sastāvā 2019. gada sezonai Dienvidu puslodē papildu trim minētajiem kā ceturto komponentu PVO rekomendē iekļaut *B tipa* gripas vīrusu antigēnu:

- *B/Phuket/3073/2013*-līdzīgs (*B/Yamagata/16/88* līnija)

**Materiālu sagatavoja:** SLIMĪBU PROFILAKSES UN KONTROLES CENTRA Infekcijas slimību riska analīzes un profilakses departamenta Infekcijas slimību uzraudzības un imunizācijas nodaļas epidemioloģe Oksana Martiņuka, piedaloties epidemioloģei Rainai Nikiforovai.

2018.–2019. gada AAEL un gripas monitoringa 2019. gada 15. nedēļā datus sniedza:

- 66 primārās veselības aprūpes ārsti (reģistrēto pacientu skaits bija 103 609 – 5,4% no Latvijas iedzīvotāju skaita)
- 3 stacionārās ārstniecības iestādes
- 39 vispārējās izglītības iestādes
- 36 pirmsskolas izglītības iestādes

Izmantoti SIA „Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīca” (RAKUS) Nacionālā mikrobioloģijas references laboratorijas (NRL) un VSIA “Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca” laboratorijas dati.

**Pateicamies visiem monitoringa dalībniekiem par savlaicīgi un precīzi sniegtu informāciju.**

Datu pārpublicēšana un citēšana – atsauce uz Slimību profilakses un kontroles centra “Epidemioloģijas biļetenu” ir obligāta.